

Bjørn Christiansens minnepris for 2003 tildeles

Torkil Berge
Norsk Psykologforening
torkil.berge@diakonsyk.no

Fanny Duckert
Universitetet i Oslo
fanny.duckert@psykologi.uio.no

Monica Martinussen
Avdeling for militærpsykologi og lederutvikling, Forsvarets Høgskole

Inger Hilde Nordhus
professor, Institutt for klinisk psykologi, Universitetet i Bergen, og professor II, Institutt for medisinske basalfag, Universitetet i Oslo
Elisabeth.Flo@uib.no

Prisen gis for artikkelen *Barn som vitner: En gjennomgang av nyere forskning* (nr 3, s. 204–217).

Professor Bjørn Christiansens minnepris, som er på kr 20 000, utdeles hvert år som en anerkjennelse for et betydningsfullt faglig bidrag. I statuttene fremheves arbeider som antas å bidra til å utvikle faget og til å gjøre psykologprofesjonen synlig på en god måte. Det stilles krav til komposisjon, språklig utforming og faglig stringens. Priskomiteen har bestått av Torkil Berge, Fanny Duckert, Monica Martinussen og Inger Hilde Nordhus.

Mediadebatten i kjølvannet av Bjugnsaken og tilsvarende rettssaker har hatt en tendens til å bli en diskusjon om man er for eller imot barn som vitner, med forenklede spørsmålstillinger om løgn og troverdighet. Fagdebatten og forskningen på feltet har imidlertid vært mer nyansert. Vitnepsykologien studerer forhold som kan gi feilhukommelse, og hvordan intervjuprosedyrer kan svekke eller styrke påliteligheten av barns forklaringer. Annika Melinder og Svein Magnussen gjør i sin artikkel opp kunnskapsstatus for denne forskningen, med søkelyset på ny viten om episodisk hukommelse som lagrer selvbiografiske minner.

Barn i førskolealderen har nokså god hukommelse for betydningsfulle hendelser i sine liv, også over lang tid. Deres spontane svar er korrekte, og fortellingene inneholder få feil. Dette gjelder også for skremmende hendelser. Barn kan altså være troverdige vitner.

Samtidig kan barns fortellinger påvirkes av faktiske eller opplevde forventninger fra voksne. Forskningen har påvist at en rekke faktorer ved intervjuingen kan påvirke svarene. Slike forhold kan under visse omstendigheter føre til falskeminner hos enkelte barn. Projektive metoder, som lekeobservasjon og bruk av anatomiske dukker, anbefales ikke som diagnostiske verktøy for å bestemme om overgrep har funnet sted.

Graden av pålitelighet hos barn er nært knyttet til voksnes kompetanse. Det er nødvendig med høyt kvalifiserte og trente eksperter i disse intervjuene, med grundig kjennskap til begrensningene ved de metoder som anvendes. Hensikten med vitnepsykologisk forskning er å sikre at skyldige blir dømt og uskyldige går fri. Hvis både voksnes og barns rettigheter skal beskyttes, må rettsystemet få forskningsbasert informasjon om barns vitneforklaringer, deres persepsjon og hukommelse. Annika Melinder og Svein Magnussen har gjort viktige bidrag på dette fagområdet. Deres artikkel

er et forbilledlig eksempel på fremragende formidling av kunnskap som også har høy relevans for behandlere innen hjelpeapparatet.

1989	Nils Eide-Midtsand	
1990	Haldis Leira	
1991	Michael Helge Rønnestad og	
	Thomas M. Skovholt	
1992	Ellen Hartmann	
1993	Elisabeth Backe-Hansen	
1994	Ole David Brask	
1995	Helen Johnsen Christie og Nora Sveaass	
1996	Atle Dyregrov og Magne Raundalen	
1997	Ivar Reinvang	
1998	Kjersti Wogn-Henriksen	
1999	Tor-Johan Ekeland	
2000	Marte Nilsson og Helene Trana	
2001	Halvor Kjølstad	
2002	Jarle Eid og Bjørn Helge Johnsen	